

De laatste Synodes voteerden hiervoor een som van f6000.

Maar in het begin werd reeds van de Moderamentafel geïnspireerd, dat het bedrag ditmaal niet hoger kon zijn dan f2000.

Nu kan men met f2000 voor dit werk al heel weinig uitrichten.

Als argument voor deze verlaging werd aangevoerd de zware lasten, welke onze kerken tengevolge van de Synodes van Assen en Groningen hadden te dragen.

De betrekkelijke waarde van dit argument kon niet worden ontkend.

Toch vonden velen het spijtig.

Er werden nog denkbeelden geopperd om 5000 of 4000 gulden te voteeren.

De Commissie wees er op, dat het bedrag eigenlijk niet lager kon worden gesteld dan f6000, maar gezien de ongunstige financiële omstandigheden stelde zij voor f3000, wat door de Synode werd goedgevonden.

Er werd echter krachtig tegen gewaarschuwd, dat dit geen precedent zou scheppen voor de toekomst.

De gevolgen van deze lage votatie zullen zich in deze drie jaar wel laten gevoelen.

De afvaardiging naar buitenlandsche Synodes moet zeer worden beperkt.

Moge Arnhem er beter voor staan.

De bezuiniging door een doelmatiger werkwijze van de Synode verkregen zou dit belang van den eersten rang ongetwijfeld kunnen batig.

Radio-kerkdienst.

De Synode scheen bij de behandeling van deze zaak in snelheid met de radio te willen wedijveren.

De Commissie kwam met een uitgewerkt voorstel, waarvan dit de hoofdmoot was, dat er drie radio-deputaten zouden worden benoemd om de uitzending van kerkdiensten van Geref. Kerken te bevorderen en voor hen een opdracht en instructie vast te stellen.

Dit voorstel vloog erdoor.

De Tazelaar was van Rotterdam overgekomen om deze zaak te bepleiten.

Of hij in de Commissie gelegenheid had zijn pleidooi te houden weet ik niet. Maar op de Synode bleef het bij gebrek aan bestrijders achterwege.

De hartelijke toespraak van den praeses maakte echter de reis goed.

Alles kan wel niet zoo vlot van stapel lopen. Doch het kon toch vaker geschieden.

Op het verzoek van de kerk van Bloemendaal om haar zender te maken tot het zendstation der Geref. Kerken in Nederland, moest afwijzend worden beschikt. Ook hierbij bleef discussie achterwege. Hoewel de Synode het initiatief van deze kerk waardeerde, hadden betrouwbare indicaties betreffende ministeriële beslissing deze deur in het slot geworpen. Het gebruik van Bloemendaals zender bleef in verband daarmee „volstagen onmogelijk“.

Zich beroepbaar stellen.

Herhaaldelijk is erover geklaagd, dat kandidaten na afgelegd praeparatoir examen zich voor langen tijd of soms zelfs voor altijd zich aan beroeping door de kerken onttrekken.

Wij hebben vóór de Synode hierover in den breede geschreven.

De Synode vond er dit op, dat het praeparatoir examen slechts voor één jaar de bevoegdheid om te proponeeren verleent, dat dit verlot opnieuw met een jaar kan worden verlengd, indien het drie maanden voor het verstrijken van den termijn met opgave van redenen wordt aangevraagd en dat dit besluit terugwerkende kracht heeft, met dien verstande, dat de termijn van één jaar geacht wordt voor hen op 1 October 1928 verstreken te zijn.

Dit besluit heeft ons niet geheel bevredigd.

De termijn van 1 October 1928 achten wij niet juist. Men kon berekenen, dat dan de Acta nog niet verschenen zouden zijn. En die toch lichten de kerken pas officieel in. Wij lazen dan ook tot dusver niet, dat eenig proponent, die daarvoor in de termen viel, zich bij zijn classis om verlenging heeft gemeld. Zij preken blijkbaar listig voort, als ware er te Groningen geen besluit gevallen. En formeel valt er tegen hun handeling weinig in te brengen.

Mogelijk blijft heel dit besluit wel een doode letter.

Daarenboven is er nog een andere zwartigheid.

De praktijk van het zich beroepbaar of zich niet beroepbaar stellen is daarmee nog niet uit de wereld.

Lie wordt eigenlijk gesanctioneerd.

Het met goed gevolg afgelegd praeparatoir examen geeft thans de bevoegdheid om gedurende één jaar te proponeeren.

Alles goed en wel.

Maar dat houdt natuurlijk niet in, dat zulk een proponent eerst over een jaar beroepbaar is.

Velen wenschen dit niet.

Gaarne proponeeren zij gedurende een paar maanden in de kerken om zich in ons kerkelijk leven te oriënteren, wat heel deugdelijk is. Maar daarna wenschen zij de pastorie in te gaan.

Wat moeten dezen nu doen?

Weer de oude methode van het zelfbeschikkingrecht volgen en publiceren: ondergeteekende stelt zich eerst na den zooveelsten beroepbaar, of hoffelijker, wenschte gaarne na den zooveelsten een beroep in overweging te nemen.

Voldeet een kerk niet aan dit verzoek en beroept zij hem eer, dan ziet hij zich genoodzaakt bekend te maken: wegens het ontvangen beroep van de kerk van A. stel ik mij van nu af beroepbaar.

Of een ander geval.

Een proponent wil doorstudeeren.

De Synode gunt hem voorloopig één jaar.

Hoe moet hij doen weten, dat hij van dien gunst gebruik maakt?

Afweer door te melden: ik stel mij dit jaar niet beroepbaar.

En als een kerk hem toch beroept? Dan heeft hij aan het Synode-besluit niets.

Van welken kant wij dit besluit bekijken, wij kunnen het niet bewonderen.

Toch hebben wij op de Synode er niet over gesproken.

Wij hebben de gedachte, vroeger door ons voorgedragen, niet bepleit.

Misschien vraagt men: waarom niet?

Omdat wij er naar verlangden, dat de Synode ook eens eindigen zou.

Maar vooral, omdat wij zouden wenschen, dat er uit de kerken een zeer belijnd voorstel komt.

Het Nieuw-Testamentisch kerklied.

Dat de Synode op het verzoek van eenige broeders om aan het zoogenaamde „Nieuw-Testamentische Kerklied“ een plaats te geven in onzen eeredienst, niet in te gaan, blijkt misverstaan.

Ook Dr Beets sprak er in „The Banner“ zijn teleurstelling over uit.

Misschien draagt de korte publikatie van het Synodale besluit daaraan eenige schuld.

Door de uitspraak der Synode toch is omtrent de uitbreiding van den bundel „Eenige Gezangen“ nog niets beslist.

Dat kan eerst, wanneer de „Liturgie-commissie“ met haar werk klaar is. Die heeft ook over deze materie te adviseeren.

En gelijk wij reeds zeiden: de „Liturgie-Commissie“ had haar arbeid vóór de Synode voor het grootste deel gereed.

Men mag verwachten, dat zij haar rapport binnenkort zal indienen.

En nu zou het toch niet goed geweest zijn, indien de Synode over de zoogenaamde gezangen-kwestie incidenteel had beslist en daarmee dat deel van het werk der Commissie overbodig had gemaakt.

Verstrooide Gereformeerden in Indië

Indien alle rapporten zoo waren ingekleed als dat van Dr Harnstein van Amsterdam over de „Verstrooide Gereformeerden in Indië“, dan zou de Synode nooit een sament moment opleveren.

Het was een genot om zijn verslag en pleitroede aan te hooren.

Moge het voor de kerken een even groot genot zijn om aan den wensch der Synode te voldoen en voor dezen zoo noodzakelijken arbeid meer te offeren!

Buitenlandsche Candidaten en Predikanten.

De Commissie, welke over dit punt te adviseeren had, was met haar Rapport niet gelukkig.

Na breede bespreking werd het weer naar haar teruggezonden.

Maar het kwam niet zoo heel veel beter uit den commissarialen oven.

Men gelieve er om te denken, dat onze indrukken subjektief zijn en behooren te zijn!

Als een gerecht voor de tweede maal wordt opgediend moet het al heel onappetijtelijk zijn om het niet te nuttigen.

Zoo verging het mij en waarschijnlijk ook anderen.

Men staat soms voor het geval, dat men zegt: laat eerst een bepaling nu maar eens werken, dan zal men beter zien, wat er aan ontbreekt. In het kort komen de bedoelde besluiten hierop neer:

predikanten en kandidaten uit buitenlandsche kerken, die hier voor slechts enkele weken vertoeven, mogen hier niet optreden, zonder dat zij dit bij de Deputaten voor de korrespondentie hebben aangevraagd en deze daarvoor aan de kerken gunstig hebben geadviseerd;

zij, die voor langeren tijd hier verblijven moeten zich aan een classicaal onderzoek onderwerpen; het colloquium doctum, wat met hen, die hier beroepen worden, door de classis bijgestaan door de Deputaten der Particuliere Synode, zal inzonderheid gaan over de kennis der Gereformeerde leer en kerkregering.

Ds Postma uit Zuid-Afrika vond „die maatregelen te streng“.

Onder hilariteit der Synode deelde hij mede, dat hij gemerkt had, hoe hij reeds had „gesondig“. Hij had n.l. den Zondag tevoren in Kampen „gepreek“. En het ergste achtte hij het „dat die ouperfesser hem had doen sondig“. Met de „ouperfesser“ bedoelde hij prof. Lindboom, bij wien

hij gelogeerd was geweest en die gezorgd had, dat hij voor de gemeente kon optreden.

De algemeene vroolijkheid over deze woorden bewees, dat de Synode de besluiten, welke zij zou nemen, niet met onverbiddelijken ernst opnam.

Prof. Berkhof uit Amerika merkte op, dat deze voorstellen in de pers van zijn kerk heilig waren aangevallen, dat hijzelf er zich niet zoo warm over gemaakt had, dat hij het wel als iets minder prettigs had gevoeld en drong er op aan, dat de Synode haar besluit althans goed zou motiveeren, opdat de buitenlandsche kerken er geen blijk van wantrouwen in zouden zien.

Helaas moet gekonstateerd, dat zulk een grondige motiveering niet werd gegeven.

In den considerans leest men alleen: „overwegende, dat van predikanten en kandidaten tot den H. Dienst uit buitenlandsche kerken, met welke de Gereformeerde Kerken in Nederland in korrespondentie staan, geen mindere waarborgen dienen gevraagd te worden als (gelieve te lezen: dan) van onze eigen predikanten en kandidaten“.

Deze motiveering is wel wat zwak.

Kerken, die dezelfde belijdenis hebben als wij en deze ook onverzwakt handhaven, bieden immers door de stukken, welke zij aan predikanten en kandidaten, die naar Nederland gaan, denzelfden waarborg?

Als die stukken in orde worden bevonden, mist men krachtens een juiste opvatting der korrespondentie het zedelijk recht om de bezitters daarvan nog eens aan een onderzoek te onderwerpen.

Dat is geen loyaal standpunt.

De fout schuilt voornamelijk hierin, dat men geen onderscheid in de korrespondentie maakt tusschen die kerken, die precies dezelfde belijdenis met ons gemeen hebben en die, welke andere belijdenisschriften als erfenis der historie hebben verkregen. En vooral, dat geen verschil wordt gezien tusschen kerken, die de gemeenschappelijke belijdenisschriften ten volle handhaven en die kerken, waarin de handhaving is verslap.

Daarom wordt het tijd, dat de zaak der korrespondentie in haar geheel eens wordt herzien.

De mogelijkheid moet opengesteld, dat er tusschen buitenlandsche kerken en de onze een overeenkomst wordt aangegaan teneinde kanselgemeenschap zonder voorafgaand onderzoek te verzekeren. Die buitenlandsche kerken kunnen dan in onze Acta met haar namen worden opgenomen.

Ook behoort er over en weer beroepbaarheid van predikanten te zijn.

Natuurlijk komen daarvoor slechts die kerken in aanmerking, wier opleiding van predikanten gelijkwaardig is aan die van ons.

En zulke kerken zijn er. In het buitenland is in sommige kerken de opleiding zeer verbeterd en zij doet voor die bij ons niet onder.

Predikanten, die uit zulke kerken komen, moeten dan niet voor een colloquium doctum worden geplaatst.

Met voldoening kan vastgesteld, dat de Synode van Groningen zekere speling in het colloquium doctum heeft aangebracht.

Het behoeft niet meer een compleet examen te zijn.

Van exegese enz. wordt hier niet meer gesproken, met name worden slechts genoemd de kennis der Gereformeerde leer en kerkregering.

In sommige gevallen zijn deze eischen te gering en staat het de classis vrij ze nog aan te vullen, maar in de gevallen, welke wij speciaal op het oog hebben, zijn ze nog te hoog.

Hoogstens kan men hen dan vragen of zij instemmen met de beslissingen van Assen inzake de vier bekende bijzonderheden, omdat men dien strijd in het buitenland niet dan bij geruchte kent. Dit zouden wij wel willen aanbevelen.

Maar overigens zal men goed doen alle overbodige barrières op te ruimen.

Ook het internationale Gereformeerde kerk lijke verkeer moet van alle belemmeringen bevrijd, inzonder dat met waakzaamheid van de zuiverheid in het belijden kan geschieden.

En naar onze meening kan dat heel goed.

Doch dan moeten velen onzer een paar trappen lager gaan staan.

Er zijn er toch die gelooven, dat goed Gereformeerden alleen in Nederland worden gevonden.

Wat is een onbekendheid, die niet al een anderen voor ons onbeminde maakt, maar ons ook onbeminde bij anderen maakt.

Wanneer sommigen in het buitenland de Nederlandsche Gereformeerde den hooggevoeligheid verwijten, hebben zij ongelijk.

Want zij generaliseeren.

Dat er evenwel onder ons in deze hooggevoeligheid zit, kan niet worden ontkend.

Zoo spoedig mogelijk moeten er dan ook tal van douane-huisjes bij ons gesloopt.

Overigens lijdt ook het besluit der Generale Synode, dat wij hier bespreken, aan onduidelijkheid.

Het maakt onderscheid tusschen „enkele weken“ en „voor langeren tijd“.

„Enkele weken“ zal toch wel niet „enkele maanden“ beteekenen.

Ik kan mij echter voorstellen, dat b.v. een predikant uit Amerika, die nog veel familie in Nederland heeft, hier voor drie of vier maanden wenscht te blijven.

Wat m
Zich a
ijdelijk r
Maar v
kiezen en
en alzo
In zoo
is voorz
Mij dus
op de S
En d
doch ke
sche ke
In de
den ge
Daarv
worden
Men he
en Oost
hun pred
omdat zij
kanten h
Welnu,
Daarteg
Maar d
buitenland
reden n
Men m
die in B
stellen.
Een un
pathie n
Men sp
De ve
eischt dit
Dus: d
over doe
Het zo
neer e
daartoe
Synode
ning aa

Niet all
burg had
op een je
het mode
hartelijke
evangelisa
Daarom
men het.
Deze z
en er is
verdient.
Dit we
In Belg
Amerika
Geen k
De ev
beurzen.
Rome i
bladen be
ger als e
er lange
Deze ex
allesbehal
Mogen
blijven?
Hebben
de oudst
Is het
land, dat
landsche
lijdenis t
De oor
telijk vee
Akkers.
Hier w
geloovige
De ben
tijd na d
op hun l
Mede o
deeldheid,
sel versel
in Nederl
Er is e
Deze ka
en voor h

Oorspro
breder a
Tijd en
king.
We gev
besluiten,
begrijpeli
Niet zo
nen word
De ster
den ingek
een zin
Hoe hij
handelen
node wel
Zij star
nauw ver